

Samenvatting

Het College van B&W stemt in met de benodigde cofinanciering van € 1 miljoen voor de aanvraag voor de Subsidieregeling RegioDeal Zuid-Limburg voor het project MakerSpace Innovatie & Vitaliteitsincubator, meer specifiek voor het deelproject MakerSpace. Dit onder de voorwaarde dat de raad instemt met de hiervoor in de gemeentebegroting gereserveerde cofinancieringsmiddelen. De MakerSpace is een waardevolle faciliteit in aanvulling op de twee reeds bestaande incubatoren op de Brightlands Maastricht Health Campus. De MakerSpace wordt gerealiseerd in de incubator aan de Oxfordlaan 55 en is bedoeld voor startende innovatieve bedrijven in de vroege fase die relatief weinig, vaak flexibel kantoor en/of labruimte nodig hebben en na “volwassenwording” elders op de campus kunnen doorgroeien. De MakerSpace draagt daarmee in belangrijke mate bij aan innovatie, kennisontwikkeling en kennisvalorisatie. Met dit project neemt de aantrekkingskracht van de Brightlands Maastricht Health Campus toe voor nieuwe ondernemingen, met name ook van buiten de regio.

Beslispunten

Instemmen met de benodigde cofinanciering van € 1 miljoen voor de subsidieaanvraag MakerSpace Innovatie & Vitaliteitsincubator in het kader van de RegioDeal, onder voorwaarde dat de raad instemt met de reeds daarvoor gereserveerde cofinancieringsmiddelen uit het MJIP.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 17 december 2024:

Conform.

1. Aanleiding

Voor 1 januari 2025 dient de definitieve aanvraag voor een subsidie uit de Subsidieregeling RegioDeal Zuid-Limburg 2024 te zijn ingediend. De subsidieregeling is 10 september opengesteld ten behoeve van in het convenant RegioDeal Zuid-Limburg opgenomen projecten. Het project MakerSpace Innovatie & Vitaliteitsincubator op de Brightlands Maastricht Health Campus is een van de Maastrichtse projecten binnen de door het Rijk toegekende RegioDeal Zuid-Limburg. De MakerSpace van Brightlands Incubators Maastricht B.V. (hierna: BIM) is een onderdeel van dit project en maakte deel uit van de aanvraag in 2022 richting het Rijk. De aanvraag bevatte destijds voor het gehele project MakerSpace Innovatie & Vitaliteitsincubator een gemeentelijke cofinanciering van € 5 miljoen¹. Deze gemeentelijke cofinanciering betrof het vanaf 2023 in de begroting opgenomen bedrag van € 5 miljoen voor de 'Tweede incubator Randwyck'. Integraal onderdeel van deze incubator was de in de begroting destijds benoemde MakerSpace.

In de RegioDeal-toezegging door het Rijk is destijds niet de aangevraagde € 30 miljoen toegekend, maar een subsidiebedrag van in totaal € 20 miljoen. Dit heeft ertoe geleid dat de in de aanvraag opgenomen projecten minder subsidie kregen en daarmee ook de regionale cofinanciering lager werd. Voor het RegioDeal-project MakerSpace Innovatie & Vitaliteitsincubator is door het Rijk € 2,5 miljoen toegezegd (in plaats van de oorspronkelijk gevraagde € 5 miljoen). Deze toegezegde subsidiebijdrage voor het project MakerSpace Innovatie & Vitaliteitsincubator is als volgt verdeeld over de beide deelprojecten:

- Biomedical MakerSpace - € 1,25 miljoen Rijksbijdrage, € 1,25 miljoen regionale cofinanciering;
- 'Gezond Idee' (met het Kennis en Expertisecentrum Preventie & Vitaliteit en het Vitaliteitsloket) - € 1,25 miljoen Rijksbijdrage, € 1,25 miljoen regionale cofinanciering.

Na honorering van de RegioDeal, hebben er diverse gesprekken plaatsgevonden met BIM waarbij afgesproken werd dat men zelf zorg zou dragen voor de benodigde cofinanciering. In mei 2024 diende BIM op basis van deze mondelinge afspraak een voorlopig projectplan en begroting in bij de gemeente Maastricht waaruit bleek dat zij de cofinanciering van het deelproject MakerSpace t.w.v. € 1,25 miljoen voor eigen rekening namen. Recentelijk, op 7 november jl., meldde BIM schriftelijk² dat zij door tegenvallende financiële resultaten en toegenomen risico's de eigen bijdrage aan het deelproject MakerSpace van € 1,25 mln. slechts gedeeltelijk te kunnen voldoen. De reden hiervoor is dat BIM recentelijk meer leegstand kent doordat verschillende bedrijven als gevolg van hun groei,

¹ Bijlage 1 Projectfiche RegioDeal Zuid-Limburg 4de tranche 2022, inclusief cofinanciering € 5 miljoen door gemeente Maastricht.

² Bijlage 3 Brief BIM aan gemeente Maastricht inzake verzoek cofinanciering.

faillissementen en kostenbesparing uit de incubatoren zijn vertrokken. De bijkomende leegstandverliezen drukken dermate dat BIM aangeeft de gevraagde cofinanciering voor nog maar een klein deel te kunnen leveren. BIM vraagt voor de realisatie van het project alsnog € 1 miljoen cofinanciering van de gemeente, als onderdeel van de eerder opgenomen cofinancieringsbijdrage van € 5 miljoen van de gemeente Maastricht. Deze cofinanciering is noodzakelijk voor de subsidieaanvraag, die voor 31 december 2024 dient te zijn ingediend. BIM zal zelf zorgdragen voor een cofinanciering van € 250.000.³ Voor de het andere deelproject is cofinanciering door de gemeente niet aan de orde, deze wordt geleverd door het Maastricht UMC+.

2. Context

RegioDeal

Tien gemeenten dienden in november 2022 een aanvraag in voor de RegioDeal 4de tranche⁴. Op 1 november 2023 tekenden het Rijk en 10 gemeenten in Zuid-Limburg het convenant Regio Deal Zuid-Limburg. Het Rijk stelt hiervoor € 20 miljoen ter beschikking. De 10 gemeenten en eventuele partners matchen deze € 20 miljoen en stellen eenzelfde bedrag ter beschikking. Als gevolg hiervan wordt de komende 4 jaar samen € 40 miljoen in de leefbaarheid en welvaart van Zuid-Limburg geïnvesteerd. De RegioDeal werkt als vliegwiel voor de ontwikkeling van de regio en een vergaande samenwerking tussen overheden, maatschappelijke partners en bedrijfsleven.

Het project MakerSpace Innovatie & Vitaliteitsincubator is opgenomen in het RegioDeal programma met als doel een bijdrage te leveren aan de urgente maatschappelijke opgaven om te komen tot het verbeteren van veerkracht, gezondheid en gelijke kansen voor onze inwoners. Door in te zetten op het versterken van de kennisinfrastructuur, een integrale aanpak van gezondheidsachterstanden en het versterken van het vestigingsklimaat voor start & scale-ups in de health sector draagt het project bij aan de gezondheidsopgaven in de regio en het versterken van onze innovatieve kenniseconomie en het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid. In de 6^e tranche RegioDeal-aanvraag wordt voortgebouwd op deze ontwikkeling, met de ambitie de Brightlands Maastricht Health Campus te positioneren in een economische grensoverschrijdende corridor van samenwerkende innovatieve life science & health clusters in Nederland, België en Duitsland.

³ Bijlage 2 Projectplan MakerSpace Innovatie & Vitaliteitsincubator.

⁴ RegioDeal 4de tranche “Ingenieus, Groen en Gezond. Zuid-Limburg maakt Nederland groter”

Tweede (derde) incubator Randwyck

In het coalitieakkoord 'Maastricht, stad van verbondenheid' hebben de coalitiepartijen het voornemen opgenomen om een tweede incubator te realiseren op de campus in Randwyck: *“De krachtige doorontwikkeling van de Brightlands Health Campus (...), waar onder meer ruimte is voor een tweede ‘incubator’ en waar veel meer kennis-economische kansen verzilverd kunnen en moeten worden”*.

Voor deze ambitie is een investeringsbedrag vanuit de gemeente van € 5 miljoen gereserveerd in het MJIP. Vanaf Begroting 2023 is dit als zodanig opgenomen en daarbij is aangegeven dat de MakerSpace integraal onderdeel uitmaakt van deze nieuw te realiseren incubator. De MakerSpace is dus een faciliteit in de incubator en bestaat uit flexibele kantoor- en lab-apparatuur ('shared spaces') voor ondernemers in de zogenaamde vroege fase, hetgeen betekent dat zij pas heel recent zijn gestart en veelal beschikken over beperkte financiële middelen.

MakerSpace Innovatie & Vitaliteitsincubator

Het RegioDeal-project MakerSpace Innovatie & Vitaliteitsincubator bestaat uit twee deelprojecten. In deze deelprojecten werken BIM en Maastricht UMC+ gezamenlijk aan een ecosysteem dat ruimte geeft aan startups, onderwijs en onderzoek op de domeinen preventie en vitaliteit en biomedische en regeneratieve geneeskunde. Maastricht UMC+ is projecttrekker van het deelproject 'Gezond Idee' (met het Kennis en Expertisecentrum Preventie & Vitaliteit en het Vitaliteitsloket). BIM realiseert met het deelproject MakerSpace kleinschalige, volledig gebruiksklare gecertificeerde laboratoriumruimtes en kantoorhuisvesting voor startende biomedische bedrijven, inclusief ondersteuning en advies en ruimte voor overleg, ontmoeting en netwerkevents.

De twee deelprojecten versterken elkaar en passen naadloos in de gewenste ontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus. De Maastricht Health Campus B.V. en Brightlands Incubators Maastricht B.V. faciliteren sinds respectievelijk 2013 en 2009 kennisvalorisatie op de campus. Dat heeft sindsdien op de campus geleid tot een groei van 8.167 arbeidsplaatsen in 2013 naar 11.413 in 2023, alsook een groei van de bedrijvigheid met 40% naar inmiddels 111 bedrijven. De campus is zeer recent aangeduid te zijn gegroeid van een campus in een groeifase naar een volwassen campus van nationaal belang.⁵

⁵ Buck Consultants 2024, Onderzoek ontwikkeling van campussen en science parken in Nederland in opdracht van het nationaal Campussenoverleg in afstemming met het Ministerie van Economische Zaken. Er zijn in Nederland 35 campussen, hiervan is het grootste deel in de groeifase en/of in ontwikkeling.

Incubatoren op de Brightlands Maastricht Health Campus

Er bevinden zich twee incubatoren op de Brightlands Maastricht Health Campus, op de Oxfordlaan 55 en 70. Hier worden startende biomedische bedrijven geacommodeerd, zoals in het verleden bijvoorbeeld Lonza, Pathofinder en Mosa Meat. Deze bedrijven hebben relatief veel ruimte nodig (>115m²) en verhuizen na 2 à 3 jaar naar een grotere locatie, het liefst op of in de directe nabijheid van de campus. De afgelopen jaren hebben de campuspartners onderzoek gedaan naar een nieuw te realiseren centrale campusfaciliteit, waar de nieuw te realiseren (derde i.p.v. tweede) incubator onderdeel vanuit zou maken. Vanwege de netcongestie bleek dat er binnen afzienbare termijn geen stroomaansluiting voor nieuwbouw verkregen kan worden. Derhalve is de focus verlegd naar het realiseren van een incubator in een bestaand gebouw. De MakerSpace is een integraal onderdeel van de nieuw te realiseren incubator. Nu nieuwbouw niet mogelijk is wordt met dit project de gewenste 'shared facility' gerealiseerd in een reeds bestaande incubator, aan de Oxfordlaan 55. Hier kan de MakerSpace op de derde en vierde verdieping worden gehuisvest.

MakerSpace in incubator (Oxfordlaan 55)

De MakerSpace is een kwalitatieve aanvulling op deze incubatoren en is een faciliteit voor startende bedrijven in de vroege fase, die relatief weinig, tijdelijk en zeer flexibel, gecertificeerde (wet)lab en/of kantoorruimte nodig hebben. In de MakerSpace kunnen zij, gebruik makend van faciliteiten, service en diensten, hun innovaties verder ontwikkelen waarmee de kans op een succesvolle groei veel meer kans van slagen heeft. Een dergelijke kleinere en laagdrempelige (gedeelde) faciliteit ontbreekt nu en is van wezenlijk belang voor de aantrekkingskracht van de campus. Zeker in de concurrentie met campussen in de directe nabijheid. Daarmee wordt met de MakerSpace niet alleen de kennisvalorisatie op de campus in Maastricht versterkt, maar ook de aantrekkingskracht om bedrijvigheid van buiten aan te trekken en te verbinden aan de campus. De inschatting is dat met deze faciliteit jaarlijks 12 tot 18 startup bedrijven gefaciliteerd kunnen worden. De MakerSpace is daarnaast ook een praktische leeromgeving voor mbo en hbo op het gebied van gezondheidsbevordering, biomedische innovaties en ondernemerschap. Ook een dergelijke leeromgeving ontbreekt nu op de campus.

Businessplan Brightlands Maastricht Health Campus

De campuspartners Maastricht UMC+, Universiteit Maastricht, Provincie Limburg en de gemeente Maastricht hebben medio dit jaar een projectdirectie opdracht gegeven tot de ontwikkeling van een integraal businessplan voor de Brightlands Maastricht Health Campus. De partners willen de campus doorontwikkelen tot een magneet voor talent en ondernemers, met een ecosysteem voor innovatie en valorisatie, baanbrekend onderzoek, hoogwaardig onderwijs en kennisintensieve bedrijvigheid.

Het realiseren hiervan zou een taak moeten worden van een selfsupporting campus-ontwikkelorganisatie, met een verdienmodel op basis van vastgoed-ontwikkeling. Voor het businessplan wordt momenteel onderzoek gedaan naar de marktpotentie op basis van de beschikbare manifeste kennisdragers in het gebied (ecosysteem-ontwikkelplan), de benodigde financiering van de ontwikkeling van de ecosystemen, de gebiedsontwikkeling (masterplan) en het governance-model dat hierbij past (inclusief de rol van de gebiedspartners).

De MakerSpace past in de gewenste en noodzakelijke geachte faciliteiten ten behoeve van het faciliteren van startup bedrijven op de campus en past naadloos in het incubatieconcept dat wordt gehanteerd in het businessplan, zijnde:

- Incubatie fase 1: het eerste begin gebruik makend van gedeelde kantoren en labs (MakerSpace);
- Incubatie fase 2: kantoren en/of labs voor exclusief gebruik (incubatoren);
- Incubatie fase 3: doorgroei in een eigen compartiment in een multi-tenant gebouw (accelerator).

3. Gewenste situatie

Met de RegioDeal en dit deelproject in het bijzonder zet de regio in op een gezondere samenleving en betere voorzieningen voor patiënten alsmede het stimuleren van kennisintensieve bedrijvigheid. De kennisintensieve bedrijvigheid binnen Limburg is een belangrijke sector die bijdraagt aan economische groei en het creëren van werkgelegenheid. De Brightlands Maastricht Health Campus is een belangrijke locatie voor nieuwe, kennisintensieve bedrijvigheid die zich richt op gezondheid. Hier werken studenten, ondernemers en artsen aan gezondheid en biomedische innovaties. Deze innovaties dragen uiteindelijk bij aan een gezond leven. De ontwikkeling van een innovatief nieuw product naar de markt is echter een lange en risicovolle weg. Om de kans voor startende bedrijven optimaal te ondersteunen zijn goede voorzieningen nodig om aan deze producten te werken zonder grote investeringen van de startups vooraf. De MakerSpace, met een combinatie van volledig ingerichte, gecertificeerde en gedeelde lab- en kantoorfaciliteiten, alsook toegespitste business coaching, maakt dit voor de Brightlands Maastricht Health Campus mogelijk. Ook faciliteert het project een leeromgeving voor mbo- en hbo-studenten op de campus op het gebied van gezondheidsbevordering, biomedische innovaties en ondernemerschap. Met dit project wordt een kwaliteitsinvestering gedaan in de Brightlands Maastricht Health Campus, één van de 13 volwassen campussen in Nederland. Voor de succesvolle doorontwikkeling van de campus zijn dergelijke voorzieningen onontbeerlijk.

Samengevat wordt met de MakerSpace het volgende gerealiseerd:

- Volledig geoutilleerde en gecertificeerde, flexibel te huren (wet)lab-faciliteiten en kantoorruimten voor startups vanuit de campus en daarbuiten ('shared facility');
- Ondersteuning en service (coaching business development, netwerk) met name voor startups op het gebied van gezondheid en biomedische innovaties;
- Actieve samenwerking met het Kennis en Expertise Centrum Preventie & Vitaliteit en het Vitaliteitsloket van het Maastricht UMC+;
- Een innovatieve leeromgeving voor studenten van Zuyd Hogeschool en Vista College;
- Een tastbaar, zichtbaar snel te realiseren campusproject dat de campusontwikkeling kwalitatief versterkt en aantrekkelijker maakt voor bedrijvigheid van buiten om zich hier te vestigen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Op de Brightlands Maastricht Health Campus werken onderzoekers, ondernemers en studenten aan innovaties in de (preventieve) gezondheidszorg, geneeskunde en biowetenschappen. Samen zetten zij hun kennis om in producten en diensten die bijdragen aan de publieke gezondheid. Met het RegioDeal-project wordt hier verder uitvoering aan gegeven.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing.

8. Financiën

De benodigde financiële middelen worden gedekt uit de gereserveerde middelen in het MJIP voor de 'Tweede incubator Randwyck' (€ 5 mln.) waarvan is aangegeven dat deze ingezet worden voor de MakerSpace. Het project is in de gemeentebegroting 2025 aangeduid als een majeur project dat nog gevoteerd dient te worden. Dit betekent dat de raad uiteindelijk dient in te stemmen met het voorstel van de cofinanciering van € 1 miljoen en ook over de voortgang dient te worden geïnformeerd.

Hiervoor is gezien de projectaanvraag die voor 31 december 2024 wordt ingediend nog maximaal 13 weken de tijd, hetgeen betekent dat het voorstel in het eerste kwartaal van 2025 wordt voorgelegd aan de raad.

De cofinanciering wordt middels een subsidie toegekend aan BIM, maar betreft tevens een bijdrage van de gemeente in de doorontwikkeling van de campus. De campuspartners Maastricht UMC+, Universiteit Maastricht, Provincie Limburg en de gemeente Maastricht hebben gezamenlijk opdracht gegeven tot eerder genoemd businessplan. Indien de campuspartners op basis van dit businessplan besluiten om daadwerkelijk over te gaan tot vervolgstappen, zal dit naar verwachting vragen om financiële bijdragen van de campuspartners. In dat kader zal onderhavig cofinanciering worden ingebracht als onderdeel van de gemeentelijke bijdrage hieraan. Dit is ook als zodanig ingebracht in het overleg met de campuspartners in de stuurgroep Gebiedsontwikkeling Maastricht Health Campus op 12 december jl. In reactie is aangegeven dat de MakerSpace naadloos past in het incubatieconcept en derhalve een waardevolle aanvulling is op de bestaande faciliteiten op de Brightlands Maastricht Health Campus. Tevens is aangegeven dat deze bijdrage van de gemeente Maastricht wordt opgenomen in de nadere uitwerking van het integrale businessplan voor de campus.

9. Aanbestedingen

De opdrachten aan derden voor de aanschaf van de benodigde faciliteiten en apparatuur verlopen via BIM en conform de voorwaarden zoals opgenomen in de Subsidieregeling RegioDeal Zuid-Limburg 2024.

10. Participatie tot heden

De doorontwikkeling van de campus is tijdens de Campus van de Toekomst-bijeenkomsten van respectievelijk 1 maart 2023 en 1 maart 2024 besproken met de verschillende stakeholders in het gebied. Tijdens de informatiebijeenkomst van 24 april 2024 zijn raadsleden, ondernemers en buurtbewoners geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de doorontwikkeling van de campus.

11. Voorstel

Instemmen met de cofinanciering vanuit de gemeente Maastricht van € 1 miljoen voor het RegioDeal deelproject MakerSpace. In het eerste kwartaal van 2025 wordt het voorstel voorgelegd aan de raad.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Ter uitvoering van de RegioDeal is de gemeente Maastricht aangewezen als ontvangende partij voor de middelen van het Rijk en functioneert als regiokassier. Daarmee is de gemeente Maastricht de gene die formeel voor een doelmatige en doeltreffende besteding van de middelen zorgdraagt.

Het project dient te starten binnen 3 maanden gerekend vanaf de dag na de subsidiebeschikking. Het project dient afgerond te zijn voor 31 december 2027. De subsidieontvanger moet voldoen aan een aantal verplichtingen m.b.t. de verantwoording vanuit de RegioDeal. Zo dient jaarlijks voor 15 mei een voortgangrapportage te worden verstrekt, in het bijzonder t.a.v. de vastgestelde indicatoren. Daarnaast gelden de criteria voor een de verantwoording van een majeur project.

Collegievoorstel